

EVALUAREA COOPERĂRII TRANSFRONTALIERE

JEAN MONNET CENTRE OF EXCELLENCE

TITLU PROIECT: IN AND OUT: UNDERSTANDING THE EUROPEAN UNION BEYOND ITS
BORDERS

NR. PROIECT: 565330-EPP-1-2015-1-RO-EPPJMO-COE

Prof.univ.dr. Ioan Horga
Universitatea din Oradea

Obiectivele cursului:

Până la finalul cursului, cursanții vor putea să:

- Ofere **o definiție clară și concisă** a cooperării transfrontaliere în cadrul Uniunii Europene
- Identifice **cel puțin 3 caracteristici** ale cooperării transfrontaliere
- Exemplifice cooperarea transfrontalieră folosind cel puțin **2 structuri de cooperare transfrontalieră**
- Ofere cel puțin **5 concluzii** cu privire la evaluarea cooperării transfrontaliere la granița României cu Ungaria, respectiv Moldova

Structura cursului

1. Definiția cooperării transfrontaliere
2. Istoricul cooperării transfrontaliere
3. Structuri de cooperare transfrontalieră în Europa
4. Variabile în cooperarea transfrontalieră
5. Programe de cooperare transfrontalieră la granița României cu Moldova
6. Programul de cooperare transfrontalieră România - Ungaria. Evaluare și lecții pentru România - Moldova
7. Bune practici în cooperarea transfrontalieră româno-maghiară
8. Evaluarea utilizării uneltelor TIC în cooperarea transfrontalieră

Definiția cooperării transfrontaliere

„more or less institutionalised collaboration between contiguous subnational authorities across national borders” (2003, p.156)

„colaborare mai mult sau mai puțin instituționalizată între autorități subnaționale apropiate dincolo de granițe naționale”

Caracteristici ale cooperării transfrontaliere care reies din această definiție:

- Actorii centrali ai cooperării transfrontaliere sunt autoritățile publice, deci CBC are loc în domeniul public
- Cooperarea implică probleme de politici locale, deoarece implică autorități sub-naționale
- Cooperarea transfrontalieră se ocupă cu rezolvarea pragmatică a problemelor în viața administrativă
- În timp, cooperarea implică un anumit grad de stabilitate a contactelor transfrontaliere, spre exemplu prin crearea instituțiilor transfrontaliere

Definiția dată de UE cooperării transfrontaliere

Cooperarea transfrontalieră europeană își propune să abordeze provocări comune identificate împreună în regiunile de graniță și să exploateze potențialul de creștere nevalorificat din zonele de graniță, dezvoltând procesul de cooperare pentru dezvoltarea armonioasă a întregii Uniuni.

- Cooperarea transfrontalieră se bazează evidențierea unor provocări cu caracter comun
- Necesită o analiză atentă a potențialului de creștere pe care să se bazeze proiectele de cooperare
- Inițiativele locale trebuie să contribuie la progresul coeziunii socio-economice

Consiliul Europei și cooperarea transfrontalieră

orice acțiune concertată de a întări și cultiva relațiile de vecinătate între comunitățile teritoriale sau autoritățile din cadrul jurisdicției a două sau mai multe părți contractante și încheierea unui acord sau aranjament necesar pentru acest scop. Cooperarea transfrontalieră va avea loc în cadrul puterilor autorităților sau comunităților teritoriale așa cum se definește în dreptul național.

Particularități ale cooperării transfrontaliere la granițele de E și V ale României

Moștenire culturală comună

Binomul frontieră deschisă/închisă

Comunicarea între comunități

Istoricul cooperării transfrontaliere

1945 – Sfârșitul celui
De-al Doilea Război
Mondial

The image features a light gray map of Europe in the background. Two horizontal black arrows point to the right, one above and one below the text. Eight black downward-pointing arrows connect the text blocks to the timeline.

1950-57 – primele
inițiative de
unificare
europeană

1958 – first
Euroregion

1975 – regional
policy

1980 – Council
of Europe –
declarația de
la Madrid

1990 –
Interreg

2006 - EGTC

2009 –
Tratatul de la
Lisabona

Large-scale Cross-border Cooperation

Border and Cross-border Regions

European Grouping of Territorial Cooperation (EGTC)

Status

Member of AEBR

Non-member of AEBR

Partially Member of AEBR

Partially Member of AEBR in planning

In the planning stage

Harta activităților de cooperare transfrontalieră în Europa

- Large-scale Cross-border Cooperation
- Border and Cross-border Regions
- European Grouping of Territorial Cooperation (EGTC)

Status

- Member of AEBR
- Non-member of AEBR
- Partially Member of AEBR
- Partially Member of AEBR in planning
- In the planning stage

Harta cooperării transfrontaliere la granițele României

Variabile în cooperarea transfrontalieră

Intensitatea

Instituționalizarea

Integrarea

	România – Ungaria	România – Moldova
Intensitatea cooperării transfrontaliere	<p>Tradiție de conviețuire istorică de-a lungul secolelor între români și maghiari</p> <ul style="list-style-type: none"> -integrare activă a minorităților de pe ambele părți ale frontierei - un total de 15 puncte de trecere a frontierei (10 rutiere, 5 feroviare) 	<ul style="list-style-type: none"> -Moștenire culturală comună, teritorii care au făcut parte din același stat -limbă comună -un total de 9 puncte de trecere a frontierei (6 rutiere, 3 feroviare)
	România – Ungaria	România – Moldova
Instituționalizarea cooperării transfrontaliere	<ul style="list-style-type: none"> -Existența unei tradiții de cooperare transfrontalieră de aproximativ 20 de ani -Existența unor proiecte academice de creare a unor structuri metropolitane transfrontaliere -structuri de cooperare transfrontalieră cf. programului european CBC -existența a două euroregiuni pe frontieră 	<ul style="list-style-type: none"> -schimbarea programului de cooperare teritorială din RO-UA-MD în RO-MD - structuri de cooperare transfrontalieră cf. programului de cooperare teritorială -existența mai multor euroregiuni pe graniță

Integrarea - ?

	România – Moldova – Ucraina 2007-2013	România – Moldova 2014-2020
Instrument de finanțare	Instrumentul European de Vecinatate și Parteneriat	Instrumentul European de Vecinatate și Parteneriat
Aria de acoperire	- în România, județele: Suceava, Botoșani, Iași, Vaslui, Galați și Tulcea - în Ucraina, oblasturile: Odessa și Chernivetska - în Republica Moldova, întreg teritoriul. - plus unele regiuni adiacente	România: Județele: Botoșani, Vaslui, Iași, Galați Republica Moldova: întreg teritoriul
Obiective	Crearea unei punți de legătură între cele trei state partenere, cu scopul susținerii comunităților din zonele de frontieră în găsirea unor soluții comune la problemele similare cu care acestea se confruntă. Autoritățile locale și alte organizații din zonele de frontieră sunt încurajate să colaboreze în vederea dezvoltării economiei locale, rezolvării anumitor probleme legate de mediul înconjurător și pentru întărirea pregătirii pentru situații de urgență. Programul promovează, de asemenea, o mai bună interacțiune între comunitățile din zonele de graniță.	Obiectivul general al Programul Operațional Comun România – Republica Moldova este de a spori dezvoltarea economică și de a îmbunătăți calitatea vieții oamenilor din zona vizată de program prin investiții comune în educație, dezvoltare economică, cultură, infrastructură și sănătate, asigurând în același timp siguranța și securitatea cetățenilor din cele două țări
Alocare financiară	126,72 milioane Euro	81 milioane Euro
Priorități	<ul style="list-style-type: none"> • Catre o economie mai competitivă a zonei de frontieră • Mediu și pregătirea pentru situații de urgență • Promovarea acțiunilor people-to-people 	<ul style="list-style-type: none"> • Sprijin pentru educație, cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare • Promovarea culturii locale și conservarea patrimoniului istoric • Îmbunătățirea accesibilității în regiuni, dezvoltarea transportului și a rețelelor și a sistemelor de comunicații • Provocări comune în domeniul siguranței și securității
Exemple de proiecte finanțate	<p>Îmbunătățirea cooperării transfrontaliere dintre Republica Moldova și România în domeniul produselor petroliere și alimentare</p> <p>Îmbunătățirea capacității SMURD printr-un sistem integrat de monitorizare eficientă, atenuarea consecințelor și dezastrelor pentru populația de pe granița comună RO-UA-MD</p> <p>Infrastructură transfrontalieră de comunicații dintre RO-UA-MD</p> <p>Bijuterii medievale Khotyn, Soroca, Suceava</p> <p>Lead your way to Business</p>	Se continuă primele proiecte, plus: Reabilitarea și modernizarea birourilor vamale de frontieră de pe granița România - Moldova, respectiv birourile vamale Albița - Leușeni, Sculeni - Sculeni și Giurgiulești – Giurgiulești.

Provocările zonei transfrontaliere

Dezvoltare slabă în zonele rurale

CDI limitat

Dependența de finanțele naționale

Lipsa infrastructurii

Îmbătrânirea și migrația populației

Piața muncii nespecializată

Competitivitate scăzută

Nivel scăzut de trai

Nivel scăzut de educație

HU-RO (2007-2013)	RO-UA-MD (2007-2013)
Prea multe axe prioritare au redus concentrarea programului, iar unele intervenții nu au putut să-și realizeze scopul	Necesitatea unei construcții unei cooperări transfrontaliere eficiente
Necesitatea creării unui plan de utilizare a infrastructurii create cu ajutorul fondurilor transfrontaliere (în special în domeniul turismului)	Necesitatea unei unelte de a facilita și conecta partenerii de dincolo de granițe
Necesitatea conturării mai clare a dimensiunii transfrontaliere, deoarece unele proiecte au fost dirijate mai degrabă de nevoi locale decât transfrontaliere	Verificarea activității efective transfrontaliere pe întreaga durată a proiectului
Necesitatea corelării implementării proiectelor de cercetare transfrontalieră cu existența resurselor de fiecare parte a graniței	Parteneriatele mari - greu de gestionat, iar proiectele transfrontaliere au nevoie de cooperare facilitată, coordonare atentă și eforturi comune
Diferențele legislative dintre state, dar și cele economice au contribuit la impactul limitat al unor proiecte	Necesitatea dezvoltării unor traininguri tematice pentru a ușura munca de scriere a proiectelor
Necesitatea promovării mai specializate	
Necesitatea implicării mai pronunțate a angajatorilor mari din zonă care să dea un caracter mai conturat proiectelor pentru piața muncii	
Accentul mai mare pe activități de cooperare între comunități care au caracter transfrontalier pronunțat	
Introducerea unui sistem de trimitere electronică a proiectelor	
Necesitatea monitorizării mai atente a proiectelor	
Necesitatea simplificării luării deciziilor și a instituțiilor care evaluează și monitorizează proiectele	

Bune practici

- Cooperarea transfrontalieră polițienească între România și Ungaria
- Acțiunile în oglindă
- Patrulele estivale
- Protocoalele de colaborare semnate
- Vizite frecvente ale șefilor poliției

Rele practici

Proiecte transfrontaliere care au un caracter mai mult local

Lipsa sustenabilității proiectelor

Utilizarea defectuoasă a uneltelor TIC în cooperarea transfrontalieră